

Aprobat în ședința Guvernului din _____2026

Decizia protocolară nr. _____/2026

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea Legii culturii nr. 413/1999 (inițiativa legislativă nr. 191 din 12 iunie 2026)

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea Legii culturii nr. 413/1999 (inițiativa legislativă nr. 191 din 12 iunie 2026), prezentat de către domnii Vladimir Odnostalco și Grigore Novac, deputați în Parlamentul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Inițiativa legislativă este înaintată în temeiul art. 73 din Constituția Republicii Moldova și al art. 47 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996.

Proiectul de lege prevede modificarea art. 6¹ alin. (1) din Legea culturii nr. 413/1999, prin completarea categoriei beneficiarilor Programului național „Voucher cultural” cu textul „precum și familiile tinere, în sensul art. 2 din Legea nr. 215/2016 cu privire la tineret”.

Propunerea de completare a art. 6¹ din Legea culturii nr. 413/1999 cu textul „precum și familiile tinere, în sensul art. 2 din Legea nr. 215/2016 cu privire la tineret” necesită a fi reexaminată sub aspectul oportunității și al clarității reglementării.

Potrivit Notei de fundamentare care a stat la baza modificării Legii culturii nr. 413/1999 prin care a fost instituit Programul național „Voucher cultural”, scopul programului a fost conceput exclusiv pentru facilitarea accesului tinerilor la serviciile și produsele culturale prin acordarea unui sprijin individual persoanelor care împlinesc vârsta de 18 ani.

Potrivit art. 6¹ din Legea culturii nr. 413/1999 și pct. 2 din Regulamentul privind Programul național „Voucher cultural”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 774/2022, noțiunea de „beneficiar” este definită expres ca orice persoană fizică, cetățean al Republicii Moldova, care a împlinit vârsta de 18 ani. Totodată, se stabilește că Programul reprezintă un instrument prin care „tinerilor care au împlinit vârsta de 18 ani li se acordă un voucher cultural electronic”.

În conformitate cu art. 2 din Legea nr. 215/2016 cu privire la tineret, „familia tânără” reprezintă un „cuplu, format prin căsătorie, în care unul dintre soți

nu a atins vârsta de 35 de ani; familie cu copii formată dintr-un singur părinte de până la 35 de ani”.

În consecință, noțiunea de „familie tânără” reprezintă o categorie colectivă (cuplu căsătorit sau familie monoparentală), ceea ce generează neclarități cu privire la titularul concret al dreptului. Or, în prezent, titularii voucherului cultural sunt exclusiv persoanele fizice care au împlinit vârsta de 18 ani, iar dreptul la voucher cultural este individual, acordat unei persoane determinate. Proiectul legii nu stabilește dacă voucherul se acordă fiecărui membru al familiei, care dintre soți este titularul voucherului sau, în cazul familiei monoparentale, dacă beneficiarul este părintele sau/și copiii.

Mai mult decât atât, se observă că beneficiarii voucherului cultural sunt, potrivit reglementării în vigoare, toate persoanele care au împlinit vârsta de 18 ani, categorie cu o sferă de aplicare mai largă decât noțiunea de „familie tânără”. Or, membrii majori ai unei familii tinere se încadrează deja în categoria persoanelor care au împlinit vârsta de 18 ani și, respectiv, pot beneficia de voucherul cultural în temeiul normei existente. Astfel, categoria „familiilor tinere” nu reprezintă o categorie distinctă de beneficiari, ci doar o subcategorie a beneficiarilor deja reglementați. Prin urmare, intervenția legislativă propusă are caracter redundant.

Suplimentar, definiția noțiunii de „familie tânără” prevăzută la art. 2 din Legea nr. 215/2016 cu privire la tineret include și familia cu copii formată dintr-un singur părinte de până la 35 de ani. În măsura în care intenția autorului este acordarea voucherului cultural tuturor membrilor familiei respective, sfera beneficiarilor ar fi extinsă și asupra copiilor, categorie de persoane care, în prezent, nu este inclusă în rândul titularilor voucherului cultural. O asemenea soluție ar conduce la majorarea numărului de beneficiari și, implicit, a cheltuielilor suportate din bugetul de stat, aspect care necesită a fi justificat și reflectat în evaluarea impactului financiar al proiectului de lege.

Totodată, ținând cont de datele publicate de Biroul Național de Statistică, autorul a estimat, pentru un număr de 65,0 mii de familii tinere, un impact financiar în volum de circa 65,0 milioane de lei. În acest sens, implementarea proiectului de lege are impact financiar direct asupra bugetului de stat și va necesita alocarea unor mijloace financiare suplimentare a căror sursă de finanțare nu este identificată în cadrul bugetar pe termen mediu 2027-2029.

Categoria „familii tinere” nu reprezintă, prin definiție, o categorie vulnerabilă din punct de vedere social sau economic. Deși autorul menționează că, potrivit criteriilor utilizate de Biroul Național de Statistică, familiile tinere includ persoane cu vârste cuprinse între 14 și 34 de ani, se constată că nu a fost efectuată o analiză suplimentară care să reflecte câte persoane din aceste familii sunt deja integrate pe piața muncii și beneficiază de o remunerare decentă. De asemenea, nu a fost efectuată o analiză privind numărul familiilor cu venituri mari, care nu pot fi încadrate în categoria persoanelor vulnerabile. În aceste condiții, acordarea unui sprijin financiar cu caracter universal, indiferent de nivelul veniturilor sau de situația socioeconomică a beneficiarilor, va conduce la utilizarea inefficientă a

resurselor bugetare, care sunt limitate și alocate pentru onorarea angajamentelor deja asumate.

Un alt argument este că extinderea dreptului la voucher cultural pentru familiile tinere poate crea premise pentru acordarea dublă a aceluiași sprijin financiar. Potrivit art. 61 alin. (1) din Legea culturii nr. 413/1999, persoanele care au împlinit vârsta de 18 ani beneficiază de voucherul cultural în calitate de beneficiari eligibili. Drept urmare, există riscul ca aceeași persoană, care a împlinit vârsta de 18 ani și întemeiază o familie până la vârsta de 35 de ani, să beneficieze repetat de același tip de sprijin financiar acordat din bugetul de stat. În lipsa unor criterii clare, impactul financiar asupra bugetului ar putea să crească semnificativ și poate să constituie un volum mult mai mare.

De asemenea, protecția și sprijinirea familiilor tinere constituie un obiectiv constant al politicilor publice naționale, care conține un ansamblu de măsuri și prestații sociale destinate familiilor tinere, în special familiilor cu copii, finanțate din bugetul de stat și din bugetul asigurărilor sociale de stat. Astfel, statul acordă sprijin financiar, inclusiv:

- indemnizația de maternitate;
- indemnizația unică la nașterea copilului, care, pentru copiii născuți începând cu data de 1 ianuarie 2026, constituie 21 886,0 lei pentru fiecare copil născut viu;
- indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 2 ani, care se acordă pentru fiecare copil din data nașterii copilului, în cuantum de 1 000,0 lei lunar;
- indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani.

Persoanele asigurate beneficiază de:

- indemnizația lunară de suport pentru creșterea, până la împlinirea vârstei de 3 ani, a copiilor gemeni sau a mai multor copii născuți dintr-o singură sarcină, în cuantum de 500,0 lei lunar pentru fiecare copil;
- indemnizația paternală.

Totodată, familiile tinere cu venituri reduse pot beneficia de măsuri suplimentare de asistență socială, inclusiv de ajutor social și de compensații pentru energie sub formă de plată monetară, acordate în baza criteriilor de eligibilitate stabilite de legislația în vigoare. Aceste prestații contribuie la susținerea financiară a gospodăriilor vulnerabile și completează pachetul existent de măsuri de sprijin oferite de stat familiilor tinere.

Se subliniază și faptul că politicile orientate spre investiții, creșterea economiei durabile, precum și creșterea veniturilor cetățenilor pot să genereze mai multe beneficii pentru toate categoriile de populație, inclusiv pentru familiile tinere.

Având în vedere raționamentele expuse mai sus, Guvernul nu susține proiectul de lege înaintat cu titlu de inițiativă legislativă.